

Jak w kabarecie

– Morskie oko czy Qui Pro Quo?

Scenariusz do zajęć z pokazem filmu VR
„Nie kochać w taką noc”

Grupa: Uniwersytet Trzeciego Wieku

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

niepodległa

Opracowanie:

KONCEPT
Kultura

Materiał edukacyjny uzupełnia pokazy filmu VR „Nie kochać w taką noc”.

CEL ZAJĘĆ

- przybliżenie świata kabaretów przedwojennych i ich specyfiki w kulturze dwudziestolecia międzywojennego,
- poznanie autorów i artystów tworzących kulturę i przedsiębiorstwa rozrywkowe,
- zapoznanie się ze specyficzną strukturą przedsiębiorstw rozrywkowych,
- integracja podczas zadań i gier grupowych.

WSTĘP

- Prowadzący zajęcia informuje o atrakcji zajęć, którą jest film VR Cinematic 360 „Nie kochać w taką noc”.
- Rozdaje cardboardy lub headsety VR i wyjaśnia zasadę ich działania (załącznik: Instrukcja korzystania z cardboardów).
- Uczestnicy oglądają film – 15 minut
- Po seansie krótka rozmowa na temat filmu i biografii Aleksandra Żabczyńskiego (załącznik_Aleksander Żabczyński_biografia). Prowadzący wyjaśnia kim były postaci kobiet – bohaterki filmu VR: Maria Żabczyńska oraz Ina Benita (Załącznik_Maria Żabczyńska i Ina Benita_biografia). Może także przypomnieć kilka faktów i postaci z kabaretu dwudziestolecia międzywojennego oraz zaprezentować filmik „Niepodległa w obiektywie: Kultura” o rozkwicie kultury w II RP: <https://www.youtube.com/watch?v=DXRXg70hOEY&t=4s>.
- Prowadzący wprowadza pojęcia rewii i kabaretu literackiego w kontekście przedsiębiorstw rozrywkowych w przedwojennej Polsce. Podkreśla różnice i podobieństwa między kabaretami:

QUI PRO QUO (kabaret literacki). Od początku istnienia teatrzyku aż do ostatniego programu głównym dostarczycielem tekstów był Julian Tuwim, od 1926 r. wspomagany przez Mariana Hemara. Wśród wykonawców byli: Eugeniusz Bodo, Zula Pogorzelska, Tadeusz Olsza (później założyciele konkurencyjnego Morskiego Oka), Hanka Ordonówna, Mieczysław Fogg, Mira Zimińska, Adolf Dymsza, Gustaw Cybulski.

Charakterystyka stylu:

- bardzo intelektualny, teksty były wyrafinowane i pisane przez wybitnych poetów,
- balet o wysokich ambicjach artystycznych,
- hybryda stylów z różnych krajów oraz wynikających z wielokulturowości Polski i satyry politycznej,
- parodie oper, tańców, oraz postaci życia publicznego,
- elementem repertuaru był szmonces – żydowski humor.

MORSKIE OKO - rewia kabaretowa. Teatr pod pierwotną nazwą „Perskie Oko”, powstał z powodu zatargu w teatrze Qui Pro Quo, m.in. z powodu faworyzowania części zespołu skupionego wokół konferansjera i reżysera Fryderyka Jarosiego. Założycielami byli m.in. Zula Pogorzelska, Ludwik Lawiński, Eugeniusz Bodo, Tadeusz Olsza).

Charakterystyka stylu:

- widownia składała się z ludzi o mniej rozbudzonych potrzebach intelektualnych,
- podkreślał swoją warszawskość,
- występy akrobatyczne,
- przypominał najbardziej rewię francuską,
- zespoły girlsowe – zsynchronizowany występ dużej liczby dziewczyn.

Historię „warszawskiego Casino de Paris”, bo tak nazywano teatr Morskie Oko, zamknęła Rewia Warszawy. Premiera odbyła się 3 czerwca 1933 r. Do upadku sceny z pewnością przyczynił się kryzys gospodarczy, który na początku lat trzydziestych szczególnie boleśnie dotknął Polskę i zubożył społeczeństwo, lecz także wygórowane żądania finansowe największych gwiazd, które doprowadziły kasę teatralną do ruiny. Ponadto rewia w paryskim stylu przestała być modna, ustępując miejsca komedii muzycznej. 9 lipca 1933 r. teatr ostatecznie zamknięto.

ROZGRZEWKA

- Następnie prowadzący zaprasza uczestników do wspólnej zabawy w szukanie różnic i podobieństw pomiędzy kabaretem Qui Pro Quo a Morskim Okiem na materiale historycznym. Zadaniem jest przyporządkowanie zdjęć z kabaretów, tytułów programów i piosenek do odpowiedniego kabaretu i co za tym idzie formy (Załącznik_ Fotosy kabarety i Załącznik_Tytuły i piosenki).
- Na zakończenie rozgrzewki krótka rozmowa na temat charakterystycznych cech obu rodzajów kabaretu i ich zalet. Do którego woleliby iść Uczestnicy?

ZADANIE GŁÓWNE

Uczestnicy dzielą się na grupy 3-4 osobowe. Każda z nich ma za zadanie zaplanować program kabaretowy w stylu dwudziestolecia międzywojennego, który przyciągnąłby dużą publiczność. Grupy mogą wybrać, czy to będzie kabaret literacki, czy bardziej rewia gwiazd, jak Morskie Oko.

Każda z grup dostanie reprint ilustrowanego magazynu z epoki, gdzie może znaleźć temat wieczoru. Programy kabaretowe były bardzo aktualne i inspirowały się rzeczywistością. Pomysłem więc może być ciekawe wydarzenie sportowe, polityczne a nawet naukowe. Kabarety prezentowały nowe programy przynajmniej raz w miesiącu, w każdym z nich było około 15 tekstów, co dawało setki tekstów rocznie. Każda najmniejsza inspiracja była więc ważna i drogocenna.

Magazyny:

<https://polona.pl/item/ilustrowany-kuryer-codzienny-r-20-nr-295-28-pazdziernika-1929,Njk4NTE2OTU/0/#info:metadata>

<https://polona.pl/item/ilustrowany-kuryer-codzienny-r-21-nr-291-27-pazdziernika-1930,Njk5MzI1NjE/0/#info:metadata>

<https://polona.pl/item/ilustrowany-kuryer-codzienny-r-20-nr-355-29-grudnia-1929,Njk4NTE3NTU/0/#info:metadata>

<https://polona.pl/item/ilustrowany-kuryer-codzienny-r-20-nr-329-1-grudnia-1929,Njk4NTE3Mjk/0/#info:metadata>

<https://polona.pl/item/ilustrowany-kuryer-codzienny-r-21-nr-333-8-grudnia-1930,Njk5MzI2MDM/0/#info:metadata>

(Załącznik_Magazyny)

Każda grupa wybiera dowolny temat i opracowuje szkic programu. Warto by było jednak, żeby znalazł się w nich pomysł na trzy numery zróżnicowane:

- numer taneczny z co najmniej 20 tancerkami,
- skecz na dwie osoby nawiązujący do tematu,
- piosenka, która mogłaby się stać przebojem.

Jeśli starczy czasu i ochoty Uczestnikom, mogą oni po obmyśleniu programu, z otrzymanych reprintów magazynów i zdjęć użytych w rozgrzewce stworzyć plakat w formie kolażu. Na plakacie powinien znaleźć się tytuł przedstawienia, zdjęcie lub rysunek i koniecznie jedna elegancka reklama sponsora. Reklamy można wziąć z programu kabaretu Qui pro Quo albo wymyślić własną (Załącznik_Program kabaretowy).

Następnie każda grupa przedstawia swoje pomysły innym grupom, które przy okazji mogą spróbować zgadnąć czy to program dla kabaretu literackiego czy rewii kabaretowej.

ZAKOŃCZENIE I PODSUMOWANIE

Prowadzący może na zakończenie zainicjować rozmowę o kulturze wczoraj i dziś, kabarecie i piosenkach w dwudziestoleciu i współcześnie.

Czy w dzisiejszym świecie miałyby szansę na powodzenie i jaka rozrywka je zastąpiła. Jakie współczesne gwiazdy można by zatrudnić do programu, które prezentowałyby się równie elegancko jak Aleksander Żabczyński, Hanna Ordonka, czy Adolf Dymsha. O jakich współczesnych sprawach można by mówić w kabarecie?

Warto też może, żeby prowadzący na koniec uświadomił, że prowadzenie kabaretu nie było prostą sprawą. Mimo ogromnego powodzenia Morskiego Oka, kabaret ten zakończył swój żywot z kolosalnym długiem 770 tysięcy przedwojennych złotych. Dla porównania luksusowa limuzyna kosztowała wówczas ok. 11-12 tysięcy złotych.

Uczestnicy zamiast któregoś z zadań, mogą wspólnie zagrać w jedną z gier:

HISTORYCZNE KALAMBURY

Prowadzący pokazuje jednemu z Uczestników zapisane na kartce hasło, tak by nikt inny go nie widział. Wybrany Uczestnik rysuje na tablicy lub na dużej kartce (widocznej dla wszystkich) skojarzenia ilustrujące hasło, które musi odgadnąć grupa. Nie wolno mu jednak pisać, może jedynie rysować. Hasła mogą być związane z nazwami, wydarzeniami, tytułami piosenek, powiedzeniami i osobami związanymi z kulturą w dwudziestoleciu międzywojennym. Jeśli grupa jest już po zajęciach wokół innych tematów związanych z II RP, do zabawy można dodać inne hasła związane z polityką, sportem, itp.

Przykładowe hasła:

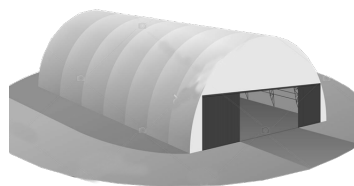
„Umówiłem się z nią na dziewiątą”, „Kabaret Morskie Oko”

Można także tworzyć rebusy:

Loda Halama

¥=A

+MA

Dobrze, aby Prowadzący przed zajęciami przygotował kilka skojarzeń do narysowania przy każdym hasle, by w razie potrzeby, podpowiedzieć Uczestnikom rysującym lub wesprzeć ich w rysowaniu.

ZGADNIJ, KIM JESTEM (Załącznik_Zgadywanka)

Prowadzący wyjaśnia zasady zabawy: jeden z Uczestników zakłada na głowę opaskę, w którą Prowadzący wkłada jedną z kart z wizerunkiem znanej postaci ze świata kultury dwudziestolecia międzywojennego. Uczestnik z opaską nie widzi co to za postać, widzi ją cała grupa. Uczestnik musi odgadnąć kim jest, zadając pytania związane z życiem osoby, którą ma na myśli. Ma to być motywacją do wyszukiwania w pamięci różnych informacji z życia kulturalnej II RP. Do zaproponowanych w scenariuszu rozwiązań, Prowadzący mogą dodawać swoje. W tym celu w pakiecie znajduje się pusta karta do uzupełnienia.

Przykładowe pytania: Czy jestem kobietą/mężczyzną? Czy miałem wielkiego psa doga, który wabił się Sambo? Czy pracowałem w „Morskim Oku”?

Zabawa może być również realizowana równoległe w kilku mniejszych grupach. Uczestnicy mogą losować kartę do zgadywania. Można do losowania przywracać kartę z postacią, która już była. Wtedy Prowadzący może dodać zasadę, że nie wolno powtórzyć w pytaniach faktu z jej życia, który już ktoś wykorzystał.

Jeśli Uczestnicy są już po zajęciach z filmem „Dża Dża” lub „Wiktoria 1920”, do zabawy można dodać także postaci z tych obszarów.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

niepodległa

Opracowanie:

KONCEPT
Kultura

Monika Rejtner
Anna Osiadacz
Anna Piątkowska
Zygmunt Fit

Film „Nie kochać w taką noc” sfinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Projekt finansowany ze środków budżetu Państwa
w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości
oraz odbudowy polskiej państwowości.